

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2019/897

z dnia 12 marca 2019 r.

zmieniające rozporządzenie (UE) nr 748/2012 w odniesieniu do włączenia weryfikacji zgodności opartej na analizie ryzyka do załącznika I oraz wdrożenia wymogów ochrony środowiska

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 19 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 77 rozporządzenia (UE) 2018/1139 Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego („Agencja”) pełni w imieniu państw członkowskich związane z certyfikacją projektu funkcje i zadania państwa projektu, produkcji lub rejestracji. Zgodnie z art. 77 ust. 1 lit. a) w związku z art. 62 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1139 Agencja ma otrzymywać wnioski, oceniać je oraz wydawać odpowiednie certyfikaty. W tym celu Agencja określa: podstawę certyfikacji, mające zastosowanie wymogi ochrony środowiska oraz podstawę zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i powiadamiania o nich wnioskodawcę.
- (2) Na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 ⁽²⁾ po wykazaniu, że produkt, który ma uzyskać certyfikację, spełnia wymogi stosownej podstawy certyfikacji, z uwzględnieniem mających zastosowanie specyfikacji certyfikacyjnych zdolności do lotu i wymogów ochrony środowiska, wnioskodawca ma otrzymać wydany przez Agencję certyfikat. Wnioskodawcy ubiegający się o przedmiotowe certyfikaty muszą wykazać pełną zgodność ze wszystkimi elementami ustalonej podstawy certyfikacji. Zgodnie z art. 83 rozporządzenia (UE) 2018/1139 Agencja prowadzi, samodzielnie lub za pośrednictwem krajowych organów lotnictwa lub kwalifikowanych jednostek, dochodzenia niezbędne do wykonywania jej zadań certyfikacyjnych. Agencja ocenia wnioski, ale nie jest zobowiązana do przeprowadzania we wszystkich przypadkach wyczerpujących dochodzeń na podstawie art. 83 rozporządzenia (UE) 2018/1139. W związku z tym, aby skuteczniej ograniczyć wszelkie zagrożenia dla bezpieczeństwa wynikające z dochodzeń selektywnych oraz poprawić skuteczność, przejrzystość i przewidywalność procesu certyfikacji, należy ustanowić pewne kryteria wyboru umożliwiające określenie, jakie demonstracje zgodności Agencja powinna weryfikować i jak wyczerpująco. Kryteria te powinny opierać się na zasadach nadzoru nad bezpieczeństwem oraz zarządzania bezpieczeństwem określonych w załączniku 19 do konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym („konwencja chicagowska”).
- (3) Ponadto na podstawie rozporządzenia (UE) nr 748/2012 podmioty zatwierdzone jako organizacje projektujące mają podejmować pewne decyzje certyfikacyjne zamiast Agencji, zgodnie z warunkami ich zatwierdzenia i odpowiednimi procedurami systemu gwarantowania projektu. Na podstawie doświadczeń związanych z tymi istniejącymi uprawnieniami oraz w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu zagrożeń dla bezpieczeństwa lotniczego i wymogów ochrony środowiska naturalnego, do poświadczania

⁽¹⁾ Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących (Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1).

pewnych istotnych zmian w certyfikatach typu i wydawania pewnych dodatkowych certyfikatów typu należy też uprawnnić podmioty zatwierdzone jako organizacje projektujące. Aby ograniczyć zagrożenia dla bezpieczeństwa lotniczego i uwzględnić wymogi ochrony środowiska naturalnego, nowe uprawnienia powinny dotyczyć jedynie certyfikacji istotnych zmian o niewielkim stopniu nowości i powinny być przyznawane wyłącznie tym zatwierdzonym podmiotom, które są w stanie właściwie wykorzystać nowe uprawnienia. Należy to wykazać, dokumentując zadowalające wyniki podobnych istotnych zmian przeprowadzonych poprzednio z udziałem Agencji.

- (4) Ze względu na przejrzystość załącznik I do rozporządzenia (UE) nr 748/2012 należy zmienić w taki sposób, aby sekcja A określała jedynie wymagania obowiązujące wnioskodawców ubiegających się o certyfikat, który ma być wydany na podstawie tego załącznika, oraz posiadaczy tego certyfikatu, natomiast sekcja B określała wymagania mające zastosowanie do właściwych organów, w tym do Agencji.
- (5) Aby sprawdzić prawidłowe funkcjonowanie niektórych systemów statków powietrznych, których nie można zweryfikować na ziemi, po zakończeniu obsługi technicznej przewoźnicy lotniczy mają wykonywać loty kontrolne. Wypadki lub poważne incydenty, które w przeszłości miały miejsce podczas tych lotów, wskazują, że niektórych lotów próbnych po obsłudze nie należy wykonywać na podstawie świadectwa zdatności do lotu (lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu), ale należy wymagać zezwolenia na lot. W związku z tym do wykazu lotów, w odniesieniu do których wymagane jest zezwolenie na lot, należy dodać przeloty statku powietrznego do celów usunięcia usterek lub sprawdzenia po obsłudze technicznej funkcjonowania jednego lub większej liczby układów, części lub akcesoriów.
- (6) Należy skorygować pewne niespójności między rozporządzeniem (UE) nr 748/2012 i rozporządzeniem (UE) 2018/1139 w odniesieniu do treści podstawy certyfikacji typu i powiadamiania o niej.
- (7) Art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1139 zawiera wymóg, zgodnie z którym w odniesieniu do hałasu i emisji statki powietrzne oraz ich silniki, śmigła, części i wyposażenie nieinstalowane muszą spełniać wymogi ochrony środowiska, zawarte w poprawce 12 w tomie I, w poprawce 9 w tomie II oraz w pierwszym wydaniu tomu III załącznika 16 do konwencji chicagowskiej, w ich wersjach obowiązujących w dniu 1 stycznia 2018 r.
- (8) W związku z tym należy dostosować załącznik I do rozporządzenia (UE) nr 748/2012, aby odzwierciedlić wymogi ochrony środowiska zawarte w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej. Co więcej, ponieważ załącznik 16 do konwencji chicagowskiej przewiduje zwolnienia ze stosowania wymogów ochrony środowiska w odniesieniu do określonych silników lub statków powietrznych, rozporządzenie (UE) nr 748/2012 powinno zapewnić organizacjom produkującym możliwość wystąpienia do ich właściwego organu z wnioskiem o zwolnienie ze stosowania wymogów ochrony środowiska.
- (9) Ponadto, aby wyeliminować problemy techniczne wynikające ze stosowania norm i zalecanych praktyk oraz powiązanych wytycznych dotyczących certyfikacji statków powietrznych i silników, należy zmienić niektóre przepisy rozporządzenia (UE) nr 748/2012, aby stały się one bardziej zrozumiałe.
- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 748/2012.
- (11) Wszystkim zainteresowanym stronom należy zapewnić wystarczającą ilość czasu na dostosowanie się do zmienionych ram regulacyjnych powstałych w wyniku wprowadzenia środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
- (12) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu oparte są na opiniach 07/2016 ⁽³⁾, 01/2017 ⁽⁴⁾ i 09/2017 ⁽⁵⁾, wydanych przez Agencję zgodnie z art. 76 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1139,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W art. 1 ust. 2 dodaje się lit. k) w brzmieniu:

- „k) »dane dotyczące zgodności operacyjnej (OSD)« oznaczają dane, które są częścią certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu lub uzupełniającego certyfikatu typu statku powietrznego, obejmujące wszystkie poniższe elementy:
- (i) minimalny program szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień pilota dotyczących konkretnego typu statku powietrznego, w tym określenie odnośnego typu;

⁽³⁾ Opinia 07/2016: Włączenie wymogów dotyczących stopnia zaangażowania do części 21.

⁽⁴⁾ Opinia 01/2017: Loty próbne po obsłudze.

⁽⁵⁾ Opinia 09/2017: Wdrożenie poprawek CAEP/10 dotyczących zmiany klimatu, emisji i hałasu.

- (ii) określenie zakresu pochodzących od projektanta danych dowodowych statku powietrznego umożliwiających test obiektywny w ramach kwalifikacji symulatorów lub danych tymczasowych umożliwiających kwalifikację wstępną;
- (iii) minimalny program szkolenia kwalifikującego do uzyskania uprawnień personelu poświadczającego obsługę techniczną dotyczących konkretnego typu statku powietrznego, w tym określenie odnośnego typu;
- (iv) określenie na użytek personelu pokładowego typu lub wariantu statku powietrznego oraz danych specyficznych dla odnośnego typu;
- (v) główny wykaz wyposażenia minimalnego.”.

2. W art. 9 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W drodze odstępstwa od ust. 1 organizacja produkująca może zwrócić się do właściwego organu o zwolnienie ze stosowania wymogów ochrony środowiska, o których mowa w art. 9 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2018/1139 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1).”.

3. w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 748/2012 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [Urząd Publikacji – proszę wstawić datę: 9 miesięcy od daty wejścia w życie], z wyjątkiem art. 1 ust. 2 oraz przepisów załącznika pkt 11, pkt 13–14, pkt 23–26, pkt 28, pkt 30, pkt 40 ppkt 21.B.85 i pkt 43, które stosuje się od dnia [Urząd Publikacji – proszę wstawić datę wejścia w życie].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 12 marca 2019 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

W załączniku I (część 21) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 wprowadza się następujące zmiany:

1) spis treści otrzymuje brzmienie:

„Spis treści

21.1. Zasady ogólne

SEKCJA A – WYMAGANIA TECHNICZNE

PODCZEŚĆ A – POSTANOWIENIA OGÓLNE

21.A.1 Zakres

21.A.2 Podejmowanie czynności przez osobę inną niż wnioskodawca lub posiadacz certyfikatu

21.A.3 A Awarie, niesprawności i wady

21.A.3B Dyrektywy zdatności do lotu

21.A.4 Koordynacja projektu i produkcji

PODCZEŚĆ B – CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU

21.A.11 Zakres

21.A.13 Kwalifikowalność

21.A.14 Wykazanie zdolności

21.A.15 Wniosek

21.A.19 Zmiany powodujące konieczność uzyskania nowego certyfikatu typu

21.A.20 Wykazanie zgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska

21.A.21 Wymogi dotyczące wydawania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

21.A.31 Projekt typu

21.A.33 Przeglądy i próby

21.A.35 Próby w locie

21.A.41 Certyfikat typu

21.A.44 Obowiązki posiadacza

21.A.47 Zbywalność

21.A.51 Termin i ciągłość ważności

21.A.55 Przechowywanie dokumentacji

21.A.57 Podręczniki

21.A.61 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu

21.A.62 Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej

(PODCZEŚĆ C – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ D – ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU

21.A.90 A Zakres

21 A.90B Zmiany standardowe

21.A.91 Klasyfikacja zmian w certyfikacie typu

21.A.92 Kwalifikowalność

21.A.93 Wniosek

21.A.95 Wymogi dotyczące zatwierdzania drobnej zmiany

21.A.97 Wymogi dotyczące zatwierdzania poważnej zmiany

- 21.A.101 Podstawa certyfikacji typu, podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogi ochrony środowiska w odniesieniu do poważnej zmiany w certyfikacie typu
- 21.A.105 Przechowywanie dokumentacji
- 21.A.107 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu
- 21.A.108 Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej
- 21.A.109 Obowiązki i znakowanie EPA
- PODCZEŚĆ E – UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU
- 21.A.111 Zakres
- 21.A.112 A Kwalifikowalność
- 21.A.112B Wykazanie zdolności
- 21.A.113 Wniosek o uzupełniający certyfikat typu
- 21.A.115 Wymagania dotyczące zatwierdzenia poważnych zmian w formie uzupełniającego certyfikatu typu
- 21.A.116 Zbywalność
- 21.A.117 Zmiany w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu
- 21.A.118 A Obowiązki i znakowanie EPA
- 21.A.118B Termin i ciągłość ważności
- 21.A.119 Podręczniki
- 21.A.120 A Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu
- 21.A.120B Dostępność danych dotyczących zgodności operacyjnej
- PODCZEŚĆ F – PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ
- 21.A.121 Zakres
- 21.A.122 Kwalifikowalność
- 21.A.124 Wniosek
- 21.A.125 A Wydanie zezwolenia
- 21.A.125B Ustalenia
- 21.A.125C Termin i ciągłość ważności
- 21.A.126 System inspekcji produkcji
- 21.A.127 Próby: statek powietrzny
- 21.A.128 Próby: silniki i śmigła
- 21.A.129 Obowiązki producenta
- 21.A.130 Oświadczenie o zgodności
- PODCZEŚĆ G – ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH
- 21.A.131 Zakres
- 21.A.133 Kwalifikowalność
- 21.A.134 Wniosek
- 21.A.135 Wydanie zatwierdzenia organizacji produkującej
- 21.A.139 System jakości
- 21.A.143 Charakterystyka
- 21.A.145 Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia
- 21.A.147 Zmiany w zatwierdzonej organizacji produkującej
- 21.A.148 Zmiany lokalizacji
- 21.A.149 Zbywalność

- 21.A.151 Warunki zatwierdzenia
 - 21.A.153 Zmiany w warunkach zatwierdzenia
 - 21.A.157 Badania
 - 21.A.158 Ustalenia
 - 21.A.159 Termin i ciągłość ważności
 - 21.A.163 Uprawnienia
 - 21.A.165 Obowiązki posiadacza
- PODCZEŚĆ H – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU
- 21.A.171 Zakres
 - 21.A.172 Kwalifikowalność
 - 21.A.173 Klasyfikacja
 - 21.A.174 Wniosek
 - 21.A.175 Język
 - 21.A.177 Zmiany lub modyfikacje
 - 21.A.179 Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich
 - 21.A.180 Przeglądy
 - 21.A.181 Termin i ciągłość ważności
 - 21.A.182 Znakowanie statku powietrznego
- PODCZEŚĆ I – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU
- 21.A.201 Zakres
 - 21.A.203 Kwalifikowalność
 - 21.A.204 Wniosek
 - 21.A.207 Zmiany lub modyfikacje
 - 21.A.209 Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich
 - 21.A.210 Przeglądy
 - 21.A.211 Termin i ciągłość ważności
- PODCZEŚĆ J – ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ
- 21.A.231 Zakres
 - 21.A.233 Kwalifikowalność
 - 21.A.234 Wniosek
 - 21.A.235 Wydanie zatwierdzenia organizacji projektującej
 - 21.A.239 System gwarantowania projektu
 - 21.A.243 Dane
 - 21.A.245 Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia
 - 21.A.247 Zmiany w systemie gwarantowania projektu
 - 21.A.249 Zbywalność
 - 21.A.251 Warunki zatwierdzenia
 - 21.A.253 Zmiany w warunkach zatwierdzenia
 - 21.A.257 Badania
 - 21.A.258 Ustalenia
 - 21.A.259 Termin i ciągłość ważności
 - 21.A.263 Uprawnienia
 - 21.A.265 Obowiązki posiadacza

PODCZEŚĆ K – CZĘŚCI I AKCESORIA

- 21.A.301 Zakres
- 21.A.303 Spełnianie stosownych wymagań
- 21.A.305 Zatwierdzanie części i akcesoriów
- 21.A.307 Dopuszczanie części lub akcesoriów do montażu

(PODCZEŚĆ L – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ M – NAPRAWY

- 21.A.431 A Zakres
- 21 A.431B Naprawy standardowe
- 21.A.432 A Kwalifikowalność
- 21.A.432B Wykazanie zdolności
- 21.A.432C Wniosek o zatwierdzenie projektu naprawy
- 21.A.433 Wymagania dotyczące zatwierdzania projektu naprawy
- 21.A.435 Klasyfikacja i zatwierdzanie projektów naprawy
- 21.A.439 Produkcja części do wykonania naprawy
- 21.A.441 Realizacja naprawy
- 21.A.443 Ograniczenia
- 21.A.445 Nienaprawione uszkodzenie
- 21.A.447 Przechowywanie dokumentacji
- 21.A.449 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdadności do lotu
- 21.A.451 Obowiązki i znakowanie EPA

(PODCZEŚĆ N – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ O – AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ

- 21.A.601 Zakres
- 21.A.602A Kwalifikowalność
- 21.A.602B Wykazanie zdolności
- 21.A.603 Wniosek
- 21.A.604 Autoryzacja ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU)
- 21.A.605 Wymagane dane
- 21.A.606 Wymogi dotyczące wydania autoryzacji ETSO
- 21.A.607 Uprawnienia z tytułu autoryzacji ETSO
- 21.A.608 Deklaracja projektu i osiągnięć (DDP)
- 21.A.609 Obowiązki posiadaczy autoryzacji ETSO
- 21.A.610 Zatwierdzanie odstępstw
- 21.A.611 Zmiany projektu
- 21.A.613 Przechowywanie dokumentacji
- 21.A.615 Przeglądy dokonywane przez Agencję
- 21.A.619 Termin i ciągłość ważności
- 21.A.621 Zbywalność

PODCZEŚĆ P – ZEZWOLENIE NA LOT

- 21.A.701 Zakres
- 21.A.703 Kwalifikowalność
- 21.A.705 Właściwy organ

- 21.A.707 Wniosek o zezwolenie na lot
- 21.A.708 Warunki lotu
- 21.A.709 Wniosek o zatwierdzenie warunków lotu
- 21.A.710 Zatwierdzenie warunków lotu
- 21.A.711 Wydanie zezwolenia na lot
- 21.A.713 Zmiany
- 21.A.715 Język
- 21.A.719 Zbywalność
- 21.A.721 Przeglądy
- 21.A.723 Termin i ciągłość ważności
- 21.A.725 Przedłużenie ważności zezwolenia na lot
- 21.A.727 Obowiązki posiadacza zezwolenia na lot
- 21.A.729 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ Q – ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW

- 21.A.801 Znakowanie wyrobów
- 21.A.803 Postępowanie z danymi identyfikacyjnymi
- 21.A.804 Znakowanie części i akcesoriów
- 21.A.805 Znakowanie części krytycznych
- 21.A.807 Znakowanie artykułów ETSO

SEKCJA B – ZASADY POSTĘPOWANIA WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

PODCZEŚĆ A – POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 21.B.5 Zakres
- 21.B.20 Obowiązki właściwego organu
- 21.B.25 Wymagania organizacyjne w stosunku do właściwego organu
- 21.B.30 Udokumentowane procedury
- 21.B.35 Zmiany organizacyjne i proceduralne
- 21.B.40 Rozstrzyganie sporów
- 21.B.45 Zgłaszanie/koordynacja prac
- 21.B.55 Przechowywanie dokumentacji
- 21.B.60 Dyrektywy zdatności do lotu

PODCZEŚĆ B – CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU

- 21.B.70 Specyfikacje certyfikacyjne
- 21.B.75 Warunki specjalne
- 21.B.80 Podstawa certyfikacji typu dla certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu
- 21.B.82 Podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej w odniesieniu do certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu statku powietrznego
- 21.B.85 Określenie mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska i specyfikacji certyfikacyjnych w odniesieniu do certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu
- 21.B.100 Stopień zaangażowania
- 21.B.103 Wydawanie certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

(PODCZEŚĆ C – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ D – ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU

- 21.B.105 Podstawa certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska i podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej w odniesieniu do poważnej zmiany w certyfikacie typu
- 21.B.107 Wydawanie zatwierdzenia zmiany w certyfikacie typu;

PODCZEŚĆ E – UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU

- 21.B.109 Podstawa certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska i podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej w odniesieniu do uzupełniającego certyfikatu typu
- 21.B.111 Wydawanie uzupełniającego certyfikatu typu

PODCZEŚĆ F – PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ

- 21.B.120 Badanie
- 21.B.125 Ustalenia
- 21.B.130 Wydanie zezwolenia
- 21.B.135 Utrzymanie w mocy zezwolenia
- 21.B.140 Zmiany w zezwoleniu
- 21.B.145 Ograniczenie, zawieszenie i cofnięcie zezwolenia
- 21.B.150 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ G – ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH

- 21.B.220 Badanie
- 21.B.225 Ustalenia
- 21.B.230 Wydanie certyfikatu
- 21.B.235 Ciągły nadzór
- 21.B.240 Zmiany w zatwierdzeniu organizacji produkującej
- 21.B.245 Zawieszenie i cofnięcie zatwierdzenia organizacji produkującej
- 21.B.260 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ H – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU

- 21.B.320 Badanie
- 21.B.325 Wydawanie świadectw zdatności do lotu
- 21.B.326 Świadectwo zdatności do lotu
- 21.B.327 Ograniczone świadectwo zdatności do lotu
- 21.B.330 Zawieszenie i cofnięcie świadectw zdatności do lotu i ograniczonych świadectw zdatności do lotu
- 21.B.345 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ I – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU

- 21.B.420 Badanie
- 21.B.425 Wydawanie świadectw zdatności w zakresie hałasu
- 21.B.430 Zawieszenie i cofnięcie świadectwa zdatności w zakresie hałasu
- 21.B.445 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ J – ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ**PODCZEŚĆ K – CZĘŚCI I AKCESORIA**

(PODCZEŚĆ L – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ M – NAPRAWY

- 21.B.450 Podstawa certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska w odniesieniu do zatwierdzenia projektu poważnej naprawy
- 21.B.453 Wydawanie zatwierdzenia projektu naprawy

(PODCZEŚĆ N – NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ O – AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ

21.B.480 Wydawanie autoryzacji ETSO

PODCZEŚĆ P – ZEZWOLENIE NA LOT

21.B.520 Badanie

21.B.525 Wydawanie zezwoleń na lot

21.B.530 Cofnięcie zezwoleń na lot

21.B.545 Przechowywanie dokumentacji

PODCZEŚĆ Q – ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW

Dodatki

Dodatek I – formularz 1 EASA – Autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi

Dodatek II – formularz 15a EASA – Poświadczenie przeglądu zdatności do lotu

Dodatek III – formularz 20a EASA – Zezwolenie na lot

Dodatek IV – formularz 20b EASA – Zezwolenie na lot (wydawane przez zatwierdzone organizacje)

Dodatek V – formularz 24 EASA – Ograniczone świadectwo zdatności do lotu

Dodatek VI – formularz 25 EASA – Świadectwo zdatności do lotu

Dodatek VII – formularz 45 EASA – Świadectwo zdatności w zakresie hałasu

Dodatek VIII – formularz 52 EASA – Oświadczenie o zgodności statku powietrznego

Dodatek IX – formularz 53 EASA – Poświadczenie obsługi

Dodatek X – formularz 55 EASA – Certyfikat zatwierdzenia organizacji produkującej

Dodatek XI – formularz 65 EASA – Zezwolenie na produkcję bez posiadania zatwierdzenia organizacji produkującej

Dodatek XII – Kategorie prób w locie i odnośne kwalifikacje załogi uczestniczącej w próbach w locie 85.”;

2) w pkt 21.A.14 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Wnioskujący o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję zgodnie z podczęścią J.”;

b) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) W drodze odstępstwa od lit. a) wnioskodawca może wykazać swoją zdolność poprzez uzyskanie ze strony Agencji akceptacji swojego programu certyfikacji ustanowionego zgodnie z pkt 21.A.15 lit. b), w przypadku gdy wyrobem do certyfikacji jest:

1. statek powietrzny ELA1; lub
2. silnik lub śmigło zamontowane na statku powietrznym ELA1.”;

3) w pkt 21.A.15 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. b), c) i d) otrzymują brzmienie:

„b) Wniosek o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu obejmuje, przynajmniej, wstępne dane opisowe wyrobu, zamierzone użytkowanie wyrobu oraz rodzaje operacji, do których ma być on certyfikowany. Ponadto na potrzeby wykazania zgodności, zgodnie z pkt 21.A.20, wniosek obejmuje program certyfikacji lub zostaje uzupełniony o taki program po złożeniu pierwotnego wniosku. Program certyfikacji składa się z:

1. szczegółowego opisu projektu typu, obejmującego wszystkie konfiguracje, które mają być certyfikowane;
2. proponowanych charakterystyk eksploatacyjnych i ograniczeń;
3. zamierzonego użytkowania wyrobu i rodzajów operacji, do których ma być certyfikowany;

4. propozycji podstawy pierwotnej certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogów ochrony środowiska, przygotowanej zgodnie z wymogami i opcjami określonymi w pkt 21.B.80, 21.B.82 i 21.B.85;
 5. propozycji podziału programu certyfikacji na istotne grupy czynności i danych służących wykazaniu zgodności, obejmującej propozycję sposobów spełnienia wymagań oraz odnośnych dokumentów dotyczących zgodności;
 6. propozycji oceny istotnych grup czynności i danych służących wykazaniu zgodności w odniesieniu do prawdopodobieństwa wystąpienia niezidentyfikowanej niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska, a także w odniesieniu do potencjalnego wpływu tych niezgodności na bezpieczeństwo wyrobu lub ochronę środowiska. Proponowana ocena musi uwzględniać co najmniej elementy określone w pkt 21.B.100 lit. a) ppkt 1–4. W oparciu o tę ocenę we wniosku zawiera się propozycję dotyczącą zaangażowania Agencji w weryfikację czynności i danych służących wykazaniu zgodności; oraz
 7. harmonogramu projektu obejmującego najważniejsze etapy jego realizacji.
- c) Po pierwszym przedłożeniu Agencji wnioskodawca aktualizuje program certyfikacji, gdy zachodzą w nim zmiany mające wpływ na którykolwiek z elementów lit. b) ppkt 1–7.
- d) Wniosek o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu statku powietrznego obejmuje suplement wniosku do celów zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej lub po złożeniu pierwotnego wniosku zostaje uzupełniony o taki suplement.”;
- b) dodaje się lit. e) i f) w brzmieniu:
- „e) Wniosek o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu dla dużego samolotu lub dużego wiroplatu jest ważny przez pięć lat, a wniosek o każdy inny certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu jest ważny przez trzy lata, chyba że wnioskodawca wykaże w chwili składania wniosku, że jego wyrób wymaga dłuższego okresu czasu na wykazanie i zadeklarowanie zgodności, a Agencja zgodzi się na taki dłuższy termin.
- f) W przypadku gdy certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu nie został wydany lub oczywiste jest, że nie zostanie wydany w terminie przewidzianym w lit. e), wnioskodawca może:
1. złożyć nowy wniosek i zastosować się do podstawy certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej oraz wymogów ochrony środowiska, ustanowionych i notyfikowanych przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.80, 21.B.82 i 21.B.85 na dzień składania nowego wniosku; lub
 2. wystąpić o przedłużenie terminu przewidzianego w lit. e) i zaproponować nowy termin dla wydania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu. W takim przypadku wnioskodawca musi zastosować się do podstawy certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej oraz wymogów ochrony środowiska, ustanowionych i notyfikowanych przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.80, 21.B.82 i 21.B.85 w terminie ustalonym przez wnioskodawcę. Dzień ten nie może jednak poprzedzać nowego terminu zaproponowanego przez wnioskodawcę na wydanie certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu o więcej niż pięć lat w przypadku wniosku o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu dla dużego samolotu lub dużego wiroplatu oraz o więcej niż trzy lata w przypadku wniosku o jakikolwiek inny certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu.”;
- 4) uchyla się pkt 21.A.16A;
 - 5) uchyla się pkt 21.A.16B;
 - 6) uchyla się pkt 21.A.17A;
 - 7) uchyla się pkt 21.A.17B;
 - 8) uchyla się pkt 21.A.18;
 - 9) pkt 21.A.20 i 21.A.21 otrzymują brzmienie:

„21.A.20 Wykazanie zgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska

- a) Po akceptacji przez Agencję programu certyfikacji wnioskodawca wykazuje zgodność z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska, ustanowionymi i notyfikowanymi wnioskodawcy przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.80, 21.B.82, 21.B.85, oraz udostępnia Agencji środki wykorzystane do wykazania tej zgodności.

- b) Wnioskodawca zgłasza Agencji wszelkie trudności lub zdarzenia, jakie wystąpiły w trakcie procesu wykazywania zgodności, mogące mieć istotny wpływ na ocenę ryzyka zgodnie z pkt 21.A.15 lit. b) ppkt 6 bądź na program certyfikacji, lub z innego powodu wymagające większego stopnia zaangażowania Agencji niż uprzednio notyfikowany wnioskodawcy zgodnie z pkt 21.B.100 lit. c).
- c) Wnioskodawca odnotowuje uzasadnienia zgodności w dokumentach dotyczących zgodności, o których mowa w programie certyfikacji.
- d) Po zakończeniu wszystkich etapów procesu wykazywania zgodności na podstawie programu certyfikacji, łącznie z wszelkimi przeglądami i próbami zgodnie z pkt 21.A.33, a także po przeprowadzeniu wszystkich prób w locie zgodnie z pkt 21.A.35, wnioskodawca oświadcza, że:
 - 1. wykazał zgodność z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska, ustanowionymi i notyfikowanymi przez Agencję, stosując się do programu certyfikacji, który uzyskał akceptację ze strony Agencji; oraz
 - 2. nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.
- e) Wnioskodawca przedstawia Agencji oświadczenie o zgodności przewidziane w lit. d). W przypadku gdy wnioskodawca posiada odpowiednie zatwierdzenie organizacji projektującej, oświadczenie o zgodności sporządza się zgodnie z podczęścią J i przedkłada Agencji.

21.A.21 Wymogi dotyczące wydawania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

- a) Aby uzyskać certyfikat typu wyrobu lub, w przypadku gdy statek powietrzny nie spełnia zasadniczych wymogów załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/1139, ograniczony certyfikat typu statku powietrznego, wnioskodawca:
 - 1. wykazuje swoją zdolność zgodnie z pkt 21.A.14;
 - 2. zapewnia zgodność z pkt 21.A.20;
 - 3. jeśli na statku powietrznym zamontowane są silnik i śmigło, wykazuje:
 - A) że mają one certyfikat typu wydany lub określony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem; lub
 - B) że wykazano ich zgodność z ustanowioną przez Agencję podstawą certyfikacji typu statku powietrznego oraz wymogami ochrony środowiska określonymi i notyfikowanymi przez Agencję jako konieczne do zapewnienia bezpiecznego lotu statku powietrznego.
 - b) W drodze odstępstwa od lit. a) ppkt 2, na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21 A.20 lit. d), wnioskodawca jest uprawniony do otrzymania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu statku powietrznego wydanego zanim wnioskodawca wykazał zgodność z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te mają być wykorzystywane w praktyce.”;
- 10) uchyla się pkt 21.A.23;
- 11) pkt 21.A.31 lit. a) ppkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4. wszelkich innych danych umożliwiających, przez porównanie, ustalenie zdatności do lotu oraz, w stosownych przypadkach, właściwości środowiskowych późniejszych wyrobów tego samego typu.”;
- 12) pkt 21.A.33 otrzymuje brzmienie:

„21.A.33 Przeglądy i próby

- a) (Zarezerwowane)
- b) Przed wykonaniem każdej próby, w trakcie wykazywania zgodności wymaganego na podstawie 21.A.20, wnioskodawca upewnia się:
 - 1. w odniesieniu do prototypu, że
 - (i) materiały i procesy są zgodne ze specyfikacjami dla proponowanego projektu typu;
 - (ii) części wyrobu są zgodne z rysunkami w proponowanym projekcie typu; oraz
 - (iii) proces produkcji, budowy i montażu jest zgodny ze specyfikacją w proponowanym projekcie typu; oraz
 - 2. w odniesieniu do urządzeń do wykonywania prób i pomiarów, które mają być zastosowane w danej próbie, że są one odpowiednie dla wykonywanej próby i prawidłowo wyskalowane.

- c) Na podstawie weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z lit. b) wnioskodawca składa oświadczenie o zgodności zawierające wykaz ewentualnych niezgodności, wraz z uzasadnieniem, że nie będzie to miało wpływu na wyniki prób, i umożliwia Agencji przeprowadzenie przeglądu, jaki uzna ona za niezbędny, aby sprawdzić ważność tego oświadczenia.
- d) Wnioskodawca umożliwia Agencji:
1. przegląd wszelkich danych i informacji dotyczących wykazania zgodności; oraz
 2. asystowanie przy wszelkich próbach lub przeglądach wykonywanych na potrzeby wykazania zgodności lub ich przeprowadzenie.
- e) W odniesieniu do wszystkich prób i przeglądów, przy których Agencja asystowała lub które przeprowadziła zgodnie z lit. d) ppkt 2:
1. wnioskodawca przedstawia Agencji oświadczenie o zgodności przewidziane w lit. c); oraz
 2. w okresie pomiędzy złożeniem oświadczenia o zgodności przewidzianego w lit. c) a momentem przedłożenia prototypu Agencji do przeprowadzenia próby nie wprowadza się żadnej zmiany w prototypie ani w urządzeniach do wykonywania prób i pomiarów wpływającej na ważność oświadczenia o zgodności.”;

13) pkt 21.A.41 otrzymuje brzmienie:

„21.A.41 Certyfikat typu

Certyfikat typu i ograniczony certyfikat typu zawierają projekt typu, ograniczenia użytkowe, arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie zgodności do lotu i emisji, mającą zastosowanie podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska, zgodność z którymi odnotowuje Agencja, oraz wszelkie inne warunki lub ograniczenia określone dla wyrobu we właściwych specyfikacjach certyfikacyjnych i wymogach ochrony środowiska. Certyfikat typu i ograniczony certyfikat typu statku powietrznego zawierają ponadto właściwą podstawę zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, dane dotyczące zgodności operacyjnej oraz arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie hałasu. Arkusz danych certyfikatu typu statku powietrznego i ograniczonego certyfikatu typu statku powietrznego zawiera zapisy dotyczące spełnienia wymagań w zakresie emisji CO₂, a arkusz danych certyfikatu typu dla silnika zawiera zapisy dotyczące spełnienia wymagań w zakresie emisji spalin.”;

14) pkt 21.A.91 otrzymuje brzmienie:

„21.A.91 Klasyfikacja zmian w certyfikacie typu

Zmiany w certyfikacie typu klasyfikowane są jako drobne i jako poważne. »Drobna zmiana« nie ma znaczącego wpływu na masę, wyważenie, wytrzymałość konstrukcji, niezawodność, właściwości użytkowe, dane dotyczące zgodności operacyjnej lub inne właściwości mające wpływ na zgodność wyrobu do lotu lub jego właściwości środowiskowe. Nie naruszając przepisów pkt 21.A.19, wszelkie inne zmiany stanowią zgodnie z niniejszą podczęścią »poważne zmiany«. Poważne i drobne zmiany są zatwierdzane, stosownie do przypadku, na zasadach ustanowionych w pkt 21.A.95 lub 21.A.97 i muszą być odpowiednio określone.”;

15) pkt 21.A.93 otrzymuje brzmienie:

„21.A.93 Wniosek

- a) Wniosek o zatwierdzenie zmiany w certyfikacie typu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję.
- b) Na potrzeby wykazania zgodności, zgodnie z pkt 21.A.20, wniosek obejmuje program certyfikacji lub zostaje uzupełniony o taki program po złożeniu pierwotnego wniosku. Program certyfikacji składa się z:
1. opisu zmiany wskazującego:
 - (i) konfigurację(-e) wyrobu w certyfikacie typu, na podstawie którego dokonuje się zmiany;
 - (ii) wszystkie obszary wyrobu w certyfikacie typu, w tym zatwierdzone podręczniki, które uległy zmianie lub na które zmiana miała wpływ; oraz
 - (iii) w przypadku gdy zmiana ma wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, wszelkie niezbędne zmiany w danych dotyczących zgodności operacyjnej;
 2. wskazania każdego powtórnego badania niezbędnego dla wykazania zgodności zmiany i obszarów objętych skutkami zmiany z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska; oraz

3. w odniesieniu do poważnej zmiany w certyfikacji typu:
- (i) propozycji podstawy pierwotnej certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogów ochrony środowiska, przygotowanej zgodnie z wymogami i opcjami określonymi w pkt 21.A.101;
 - (ii) propozycji podziału programu certyfikacji na istotne grupy czynności i danych służących wykazaniu zgodności, obejmującej propozycję sposobów spełnienia wymagań oraz odnośnych dokumentów dotyczących zgodności;
 - (iii) propozycji oceny istotnych grup czynności i danych służących wykazaniu zgodności w odniesieniu do prawdopodobieństwa wystąpienia niezidentyfikowanej niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogami ochrony środowiska, a także w odniesieniu do potencjalnego wpływu tych niezgodności na bezpieczeństwo wyrobu lub ochronę środowiska. Proponowana ocena musi uwzględniać co najmniej elementy określone w pkt 21. B.100 lit. a) ppkt 1–4. W oparciu o tę ocenę we wniosku zawiera się propozycję dotyczącą zaangażowania Agencji w weryfikację czynności i danych służących wykazaniu zgodności; oraz
 - (iv) harmonogramu projektu obejmującego najważniejsze etapy jego realizacji.
- c) Wniosek o zmianę w certyfikacie typu dla dużego samolotu lub dużego wiroplatu jest ważny przez pięć lat, a wniosek o zmianę w każdym innym certyfikacie typu jest ważny przez trzy lata. W przypadku gdy zmiana nie została zatwierdzona lub oczywiste jest, że nie zostanie zatwierdzona w terminie przewidzianym w niniejszej literze, wnioskodawca może:
1. złożyć nowy wniosek o zmianę w certyfikacie typu i zastosować się do podstawy certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej oraz wymogów ochrony środowiska, ustanowionych przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101 oraz notyfikowanych zgodnie z pkt 21.B.105 na dzień składania nowego wniosku; lub
 2. wystąpić o przedłużenie terminu przewidzianego w pierwszym zdaniu lit. c) dla pierwotnego wniosku i zaproponować nowy termin wydania zatwierdzenia. W takim przypadku wnioskodawca musi zastosować się do podstawy certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej oraz wymogów ochrony środowiska, ustanowionych przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101 oraz notyfikowanych zgodnie z pkt 21.B.105 w terminie ustalonym przez wnioskodawcę. Dzień ten nie może jednak poprzedzać nowego terminu zaproponowanego przez wnioskodawcę na wydanie zatwierdzenia o więcej niż pięć lat w przypadku wniosku o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu dla dużego samolotu lub dużego wiroplatu oraz o więcej niż trzy lata w przypadku wniosku o jakikolwiek inny certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu.”;
- 16) pkt 21.A.95, 21.A.97 i 21.A.101 otrzymują brzmienie:

„21.A.95 Wymogi dotyczące zatwierdzania drobnej zmiany

- a) Drobne zmiany w certyfikacie typu są klasyfikowane i zatwierdzane przez:
1. Agencję; lub
 2. zatwierdzonej organizację projektową w ramach jej uprawnień przewidzianych w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 1 i 2, zgodnie z warunkami zatwierdzenia.
- b) Drobna zmiana w certyfikacie typu jest zatwierdzana tylko:
1. gdy wykazano, że zmiana i obszary objęte skutkami zmiany są zgodne z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska uwzględnionymi poprzez odniesienie w certyfikacie typu;
 2. w przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, gdy wykazano, że konieczne zmiany w tych danych są zgodne z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej uwzględnioną poprzez odniesienie w certyfikacie typu;
 3. gdy zgodność z podstawą certyfikacji typu, mająca zastosowanie zgodnie z ppkt 1, została zadeklarowana, a uzasadnienia zgodności zostały odnotowane w dokumentach dotyczących zgodności; oraz
 4. gdy nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.

- c) W drodze odstępstwa od lit. b) ppkt 1, specyfikacje certyfikacyjne, które weszły w życie później w stosunku do specyfikacji uwzględnionych poprzez odniesienie w certyfikacie typu, mogą być wykorzystane do zatwierdzenia drobnej zmiany, o ile nie mają one wpływu na wykazanie zgodności.
- d) W drodze odstępstwa od lit. a), na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21 A.20 lit. d), drobna zmiana w certyfikacie typu statku powietrznego może zostać zatwierdzona przed wykazaniem zgodności z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te zaczną być wykorzystywane w praktyce.
- e) Wnioskodawca przedstawia Agencji dane uzasadniające zmianę oraz oświadczenie, że zgodność wykazano zgodnie z lit. b).
- f) Zatwierdzenie drobnej zmiany w certyfikacie typu ogranicza się do konkretnej konfiguracji w certyfikacie typu, do której zmiana ta się odnosi.

21.A.97 Wymogi dotyczące zatwierdzania poważnej zmiany

- a) Poważne zmiany w certyfikacie typu są klasyfikowane i zatwierdzane przez:
 - 1. Agencję; lub
 - 2. zatwierdzoną organizację projektową w ramach jej uprawnień przewidzianych w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 1 i 8, zgodnie z warunkami zatwierdzenia.
- b) Poważna zmiana w certyfikacie typu jest zatwierdzana tylko:
 - 1. gdy wykazano, że zmiana i obszary objęte skutkami zmiany są zgodne z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska ustanowionymi przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101;
 - 2. w przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, wykazano, że konieczne zmiany w tych danych spełniają wymogi podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej ustanowionej przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101; oraz
 - 3. w przypadku wykazania zgodności z ppkt 1 i 2 zgodnie z pkt 21.A.20, stosownie do danej zmiany.
- c) W drodze odstępstwa od lit. b) ppkt 2 i 3, na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21 A.20 lit. d), poważna zmiana w certyfikacie typu statku powietrznego może zostać zatwierdzona przed wykazaniem zgodności z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te zaczną być wykorzystywane w praktyce.
- d) Zatwierdzenie poważnej zmiany w certyfikacie typu ogranicza się do konkretnej konfiguracji w certyfikacie typu, do której zmiana ta się odnosi.

21.A.101 Podstawa certyfikacji typu, podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogi ochrony środowiska w odniesieniu do poważnej zmiany w certyfikacie typu

- a) Poważna zmiana w certyfikacie typu i obszary objęte skutkami zmiany są zgodne ze specyfikacjami certyfikacyjnymi mającymi zastosowanie do zmienionego wyrobu w dniu złożenia wniosku o zmianę albo ze specyfikacjami certyfikacyjnymi, które zaczęły obowiązywać po tej dacie, zgodnie z lit. f) poniżej. Termin ważności wniosku określa się zgodnie z pkt 21.A.93 lit. c). Ponadto zmieniony wyrób spełnia wymogi ochrony środowiska określone przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.85.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), wcześniejsza zmiana specyfikacji certyfikacyjnych, o których mowa w lit. a), oraz wszelkich innych specyfikacji certyfikacyjnych, które są bezpośrednio powiązane, może zostać wykorzystana w którejkolwiek z poniższych sytuacji, chyba że wcześniejsza zmiana zaczęła obowiązywać przed datą, od której odnośne specyfikacje certyfikacyjne, uwzględnione poprzez odniesienie w certyfikacie typu, zaczęły obowiązywać:
 - 1. zmiana nie została uznana przez Agencję za znaczącą. Celem stwierdzenia, czy dana zmiana jest znacząca, Agencja analizuje ją w kontekście wszelkich wcześniejszych istotnych zmian projektu i wszelkich powiązanych nowelizacji właściwych specyfikacji certyfikacyjnych uwzględnionych poprzez odniesienie w certyfikacie typu dotyczącym wyrobu. Zmiany spełniające którekolwiek z poniższych kryteriów są automatycznie uznawane za znaczące:
 - (i) nie zachowano ogólnej konfiguracji lub zasad budowy;
 - (ii) założenia przyjęte w ramach certyfikacji wyrobu, który ma zostać zmieniony, utraciły swoją podstawę;

2. w odniesieniu do każdego obszaru, systemu, części lub akcesorium, które Agencja uzna za nieobjęte skutkami wprowadzanej zmiany;
 3. w odniesieniu do każdego obszaru, systemu, części lub akcesorium objętych skutkami zmiany, w stosunku do których Agencja uzna, że spełnienie wymagań specyfikacji certyfikacyjnych, o których mowa w lit. a), nie wpływa w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub jest niepraktyczne.
- c) W drodze odstępstwa od lit. a), w przypadku zmiany w statku powietrznym innym niż wiropląt o ciężarze maksymalnym nie większym niż 2 722 kg (6 000 funtów) lub w nieturbinowym wiroplacie o ciężarze maksymalnym nie większym niż 1 361 kg (3 000 funtów), zmiana i obszary objęte skutkami zmiany są zgodne z podstawą certyfikacji typu uwzględnioną poprzez odniesienie w certyfikacie typu. Jeżeli Agencja uzna jednak, że zmiana jest znacząca w danym obszarze, Agencja może wymagać, aby zmiana i obszary objęte skutkami zmiany były zgodne z zmianą specyfikacji certyfikacyjnej podstawy certyfikacji typu uwzględnionej poprzez odniesienie w certyfikacie typu i z każdą inną specyfikacją certyfikacyjną, która jest bezpośrednio powiązana, chyba że Agencja uzna również, że zgodność z tą zmianą nie wpływa w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub jest niepraktyczna.
- d) Jeżeli Agencja uzna, że specyfikacje certyfikacyjne obowiązujące w dniu złożenia wniosku o zmianę nie zawierają odpowiednich norm w odniesieniu do proponowanej zmiany, zmiana i obszary objęte skutkami zmiany muszą być również zgodne ze wszelkimi warunkami specjalnymi oraz zmianami w tych warunkach specjalnych, ustanowionymi przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.75, w celu zapewnienia poziomu bezpieczeństwa równoważnego poziomowi ustanowionemu w specyfikacjach certyfikacyjnych obowiązujących w dniu złożenia wniosku o zmianę.
- e) W drodze odstępstwa od lit. a), b) i c) zmiana i obszary objęte skutkami zmiany mogą być zgodne z alternatywą wobec specyfikacji certyfikacyjnej ustalonej przez Agencję, jeżeli tak zaproponuje wnioskodawca, pod warunkiem że Agencja uzna, że alternatywa zapewnia poziom bezpieczeństwa, który jest:
1. w przypadku certyfikatu typu:
 - (i) równoważny poziomowi bezpieczeństwa określonego w specyfikacjach certyfikacyjnych ustalonych przez Agencję zgodnie z lit. a), b) lub c) powyżej; lub
 - (ii) zgodny z zasadniczymi wymogami załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/1139;
 2. w przypadku ograniczonego certyfikatu typu, odpowiedni w odniesieniu do zamierzonego użytkowania.
- f) Jeżeli wnioskodawca zdecyduje się spełnić wymagania wynikające ze specyfikacji certyfikacyjnej określone w zmianie, która zacznie obowiązywać po złożeniu wniosku o zmianę w certyfikacie typu, zmiana i obszary objęte skutkami zmiany muszą również spełniać wymagania wynikające z każdej innej specyfikacji certyfikacyjnej, która jest bezpośrednio powiązana.
- g) W przypadku gdy wniosek o zmianę w certyfikacie typu statku powietrznego zawiera zmiany w danych dotyczących zgodności operacyjnej lub zostaje o te dane uzupełniony po złożeniu pierwotnego wniosku, podstawę zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej ustala się zgodnie z lit. a)–f) powyżej.”;
- 17) uchyla się pkt 21.A.103;
- 18) pkt 21.A.111 i 21.A.112A otrzymują brzmienie:

„21.A.111 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury zatwierdzania poważnych zmian w certyfikacie typu zgodnie z procedurami dotyczącymi uzupełniających certyfikatów typu oraz prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie i posiadaczy tych certyfikatów. W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu rozumiane są jako odniesienia do certyfikatów typu i ograniczonych certyfikatów typu.

21.A.112A Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna, która wykazała lub jest w trakcie wykazywania swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.112B, może wystąpić z wnioskiem o uzupełniający certyfikat typu na warunkach ustanowionych w niniejszej podczęści.”;

- 19) w pkt 21.A.112B wprowadza się następujące zmiany:

- a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Wnioskujący o uzupełniający certyfikat typu wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję na podstawie podczęści J.”;

b) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) W drodze odstępstwa od lit. a), w przypadku wyrobów, o których mowa w pkt 21.A.14 lit. c), wnioskodawca może wykazać swoją zdolność poprzez uzyskanie akceptacji ze strony Agencji swojego programu certyfikacji ustanowionego zgodnie z pkt 21.A.93 lit. b).”;

20) w pkt 21.A.113 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) Wnioskujący o uzupełniający certyfikat typu:

(i) zawiera we wniosku informacje wymagane na podstawie pkt 21.A.93 lit. b);

(ii) wskazuje, czy dane certyfikacyjne zostały lub zostaną przygotowane w całości przez wnioskodawcę, czy na podstawie porozumienia z właścicielem danych certyfikacyjnych typu.”;

b) dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) Pkt 21.A.93 lit. c) ma zastosowanie do wymogów dotyczących terminów ważności wniosku oraz wymogów związanych z koniecznością aktualizacji podstawy certyfikacji typu, podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej i wymogów ochrony środowiska, w przypadku gdy zmiana nie została zatwierdzona lub oczywiste jest, że nie zostanie zatwierdzona w ustalonym terminie.”;

21) uchyla się pkt 21.A.114;

22) pkt 21.A.115 otrzymuje brzmienie:

„21.A.115 Wymagania dotyczące zatwierdzenia poważnych zmian w formie uzupełniającego certyfikatu typu

a) Uzupełniające certyfikaty typu wydawane są przez:

1. Agencję; lub

2. zatwierdzoną organizację projektową w ramach jej uprawnień przewidzianych w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 1 i 9, zgodnie z warunkami zatwierdzenia.

b) Uzupełniający certyfikat typu wydawany jest wyłącznie:

1. gdy wnioskodawca wykazał swoją zdolność zgodnie z pkt 21.A.112B;

2. gdy wykazano, że zmiana w certyfikacie typu i obszary objęte skutkami zmiany są zgodne z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska ustanowionymi przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101;

3. w przypadku uzupełniającego certyfikatu typu mającego wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej wykazano, że konieczne zmiany w tych danych spełniają wymogi podstawy zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej ustanowionej przez Agencję zgodnie z pkt 21.A.101;

4. w przypadku wykazania zgodności z ppkt 2 i 3 zgodnie z pkt 21.A.20, stosownie do danej zmiany; oraz

5. w przypadku, gdy wnioskodawca wskazał, że podał dane certyfikacyjne na podstawie porozumienia z właścicielem danych certyfikacji typu zgodnie z pkt 21.A.113 lit. b):

(i) posiadacz certyfikatu typu poinformował, że nie ma zastrzeżeń natury technicznej do informacji przedłożonych na podstawie pkt 21.A.93; oraz

(ii) posiadacz certyfikatu typu zgodził się na współpracę z posiadaczem uzupełniającego certyfikatu typu celem zapewnienia należytego wykonywania obowiązków w zakresie ciągłej zdadności do lotu zmienionego wyrobu poprzez spełnienie wymagań pkt 21.A.44 i 21.A.118 A.

c) W drodze odstępstwa od lit. b) ppkt 3 i 4, na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21 A.20 lit. d), wnioskodawca jest uprawniony do otrzymania uzupełniającego certyfikatu typu statku powietrznego wydanego zanim wnioskodawca wykazał zgodność z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te mają być wykorzystywane w praktyce.

d) Uzupełniający certyfikat typu ogranicza się do konkretnej konfiguracji w certyfikacie typu, do której ta poważna zmiana się odnosi.”;

23) pkt 21.A.130 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) Oświadczenie o zgodności zawiera wszystkie poniższe pozycje:

1. dla każdego wyrobu, części lub akcesorium – oświadczenie, że spełniają one wymagania zatwierdzonych danych projektowych i są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
2. dla każdego statku powietrznego – oświadczenie, że statek powietrzny został sprawdzony na ziemi i w locie zgodnie z pkt 21.A.127 lit. a);
3. dla każdego silnika lub śmigła przestawialnego – oświadczenie, że silnik lub śmigło przestawialne zostały poddane przez producenta końcowej próbie funkcjonalnej, zgodnie z pkt 21.A.128;
4. dodatkowo, w przypadku wymogów ochrony środowiska:
 - (i) oświadczenie, że kompletny silnik spełnia stosowne wymagania w zakresie emisji spalin z silników, obowiązujące w dniu wyprodukowania silnika; oraz
 - (ii) oświadczenie, że kompletny samolot spełnia stosowne wymagania w zakresie emisji CO₂, obowiązujące w dniu wydania jego pierwszego świadectwa zdatności do lotu.”;

24) pkt 21.A.145 lit. b) i c) otrzymują brzmienie:

„b) w odniesieniu do wszystkich niezbędnych danych dotyczących zdatności do lotu i danych środowiskowych:

1. organizacja produkująca otrzymuje takie dane od Agencji oraz od posiadacza certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu lub zatwierdzenia projektu lub od wnioskodawcy ubiegającego się o certyfikat typu, ograniczony certyfikat typu lub zatwierdzenie projektu, łącznie z wszelkimi wyłączeniami przyznanymi w odniesieniu do wymogów zaprzestania wytwarzania CO₂, celem ustalenia zgodności z mającymi zastosowanie danymi projektowymi;
2. organizacja produkująca ustanowiła procedurę zapewniającą prawidłowe wprowadzanie danych dotyczących zdatności do lotu i danych środowiskowych do danych produkcyjnych; oraz
3. dane te są aktualizowane i dostępne dla wszystkich członków personelu, dla których jest to niezbędne dla prawidłowego wykonywania obowiązków;

c) w odniesieniu do zarządzających i personelu:

1. organizacja produkująca mianowała kierownika odpowiedzialnego wobec właściwego organu. Kierownik ten jest odpowiedzialny w organizacji za zapewnienie, by produkcja była realizowana zgodnie z wymaganymi normami i za utrzymanie ciągłej zgodności organizacji produkującej z danymi i procedurami zdefiniowanymi w charakterystyce, o której mowa w pkt 21.A.143;
2. organizacja produkująca wyznaczyła osobę lub grupę osób odpowiedzialnych za utrzymanie zgodności organizacji z wymaganiami niniejszego załącznika (część 21), które to osoby są wskazane imiennie wraz z przydzielonym zakresem kompetencyjnym. Osoby te działają pod bezpośrednim nadzorem kierownika odpowiedzialnego, o którym mowa w ppkt 1. Wyznaczone osoby powinny legitymować się wiedzą, praktyką i doświadczeniem zawodowym odpowiednimi do powierzonego zakresu odpowiedzialności;
3. personel wszystkich szczebli uzyskał pełnomocnictwa odpowiednie dla należytego wykonywania powierzonych obowiązków i jest zapewniona pełna i skuteczna koordynacja wewnątrz organizacji produkującej w kwestiach danych dotyczących zdatności do lotu i danych środowiskowych;”

25) pkt 21.A.147 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Po wydaniu zatwierdzenia organizacji produkującej każda zmiana w tej zatwierdzonej organizacji produkującej, która jest istotna dla wykazania zgodności lub dla zdatności do lotu i właściwości środowiskowych wyrobu, części lub akcesorium, podlega zatwierdzeniu przez właściwy organ, co dotyczy szczególnie zmian w systemie jakości. Wniosek o zatwierdzenie przedkładany jest właściwemu organowi w formie pisemnej, a przed wprowadzeniem zmiany organizacja wykazuje wobec właściwego organu, że spełnia wymagania niniejszej podczęści.”;

26) pkt 21.A.174 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) każdy wniosek o świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu powinien zawierać:

1. klasę wnioskowanego świadectwa zdatności do lotu;

2. w odniesieniu do nowych statków powietrznych:
- (i) oświadczenie o zgodności:
 - wydane na podstawie pkt 21.A.163 lit. b); lub
 - wydane na podstawie pkt 21.A.130 i potwierdzone przez właściwy organ; lub
 - dla importowanego statku powietrznego – oświadczenie, podpisane przez nadzór eksportera, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu zatwierdzonego przez Agencję;
 - (ii) sprawozdanie z ważenia i wyważenia wraz z planem załadowania; oraz
 - (iii) instrukcję użytkowania w locie, jeżeli jest wymagana przez mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne w odniesieniu do przedmiotowego statku powietrznego;
3. w odniesieniu do używanych statków powietrznych:
- (i) pochodzących z państwa członkowskiego – poświadczenie przeglądu zdatności do lotu wydane zgodnie z częścią M;
 - (ii) pochodzących z państwa trzeciego:
 - oświadczenie właściwego organu państwa, w którym statek powietrzny jest lub był zarejestrowany, odzwierciedlające stan zdatności do lotu statku powietrznego w chwili transferu pozostającego w rejestrze tego państwa;
 - sprawozdanie z ważenia i wyważenia wraz z planem załadowania;
 - instrukcję użytkowania w locie, jeżeli tego rodzaju materiał jest wymagany przez mający zastosowanie zbiór przepisów zdatności do lotu dla konkretnego statku powietrznego;
 - dokumentację historyczną ustanawiającą standardy produkcji, modyfikacji oraz obsługi technicznej statku powietrznego, w tym wszelkie ograniczenia związane z ograniczonym świadectwem zdatności według pkt 21.B.327;
 - zalecenie wydania świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu oraz poświadczenie przeglądu zdatności do lotu po dokonaniu przeglądu zdatności według części M; oraz
 - datę wydania pierwszego świadectwa zdatności do lotu oraz, jeżeli mają zastosowanie normy z załącznika 16 tom III, dane dotyczące wartości metrycznej CO₂;

27) pkt 21.A.231 otrzymuje brzmienie:

„21.A.231 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę zatwierdzania organizacji projektujących i zasady regulujące prawa i obowiązki wnioskodawców i posiadaczy takich zatwierdzeń. W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu rozumiane są jako odniesienia do certyfikatów typu i ograniczonych certyfikatów typu.”;

28) pkt 21.A.251 otrzymuje brzmienie:

„21.A.251 Warunki zatwierdzenia

W warunkach zatwierdzenia określa się rodzaje prac projektowych, kategorie wyrobów, części i akcesoriów, które wchodzi w zakres zatwierdzenia organizacji projektującej uzyskanego przez tę organizację, oraz zatwierdzone do wykonywania przez organizację funkcje i obowiązki w zakresie zdatności do lotu, zgodności operacyjnej i właściwości środowiskowych wyrobów. W przypadku zatwierdzeń organizacji projektującej, które obejmują certyfikację typu lub autoryzację europejskiej normy technicznej (ETSO) na pomocnicze źródła zasilania (APU), warunki zatwierdzenia dodatkowo zawierają wykaz produktów lub APU. Warunki te zawiera się w treści zatwierdzenia organizacji projektującej.”;

29) w pkt 21.A.258 wprowadza się następujące zmiany:

(a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) W przypadku stwierdzenia w trakcie badań, o których mowa w pkt 21.A.257 i 21.B.100, obiektywnych dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zatwierdzenia organizacji projektującej mających zastosowanie wymagań niniejszego załącznika, niezgodności te są klasyfikowane następująco:

1. ustalenie pierwszego stopnia to każda niezgodność z wymogami niniejszego załącznika, która może prowadzić do niekontrolowanej niezgodności z mającymi zastosowanie wymogami i która mogłaby mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo statku powietrznego;
2. ustalenie drugiego stopnia to każda niezgodność z wymogami niniejszego załącznika, która nie została sklasyfikowana jako ustalenie pierwszego stopnia.”;

(b) lit. c) i d) otrzymują brzmienie:

„c) Po otrzymaniu zawiadomienia o ustaleniach zgodnie z mającą zastosowanie procedurą administracyjną ustanowioną przez Agencję:

1. w przypadku ustalenia pierwszego stopnia posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej wykazuje Agencji w sposób zadowalający, że przeprowadził odpowiednie działania naprawcze najpóźniej w terminie 21 dni roboczych od otrzymania pisemnego potwierdzenia dotyczącego przedmiotowego ustalenia;
2. w przypadku ustalenia drugiego stopnia posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej wykazuje Agencji w sposób zadowalający, że przeprowadził odpowiednie działania naprawcze w terminie ustalonym przez Agencję stosownie do charakteru ustalenia i początkowo wynoszącym nie więcej niż trzy miesiące. Agencja może przedłużyć ten początkowy termin, jeśli uzna, że charakter ustalenia pozwala na takie przedłużenie, i jeśli wnioskodawca przedłożył plan działań naprawczych, który Agencja uznała za zadowalający; oraz
3. ustalenie trzeciego stopnia nie wymaga natychmiastowych działań ze strony posiadacza zatwierdzenia organizacji projektującej.

d) W przypadku ustaleń pierwszego lub drugiego stopnia zatwierdzenie organizacji projektującej może zostać częściowo lub kompletnie zawieszono lub cofnięte na mocy mających zastosowanie procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję. W takim przypadku posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej potwierdza odbiór decyzji o zawieszeniu lub cofnięciu zatwierdzenia organizacji projektującej w stosownym terminie.”;

30) pkt 21.A.263 otrzymuje brzmienie:

„21.A.263 **Uprawnienia**

a) (Zarezerwowane)

b) (Zarezerwowane)

c) Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej jest uprawniony, w zakresie warunków zatwierdzenia ustanowionych przez Agencję i zgodnie z odnośnymi procedurami systemu gwarantowania projektu, do:

1. klasyfikowania zmian w certyfikacie typu lub uzupełniającym certyfikacie typu i projektach napraw jako „poważnych” lub „drobnych”;
2. zatwierdzania drobnych zmian w certyfikacie typu lub uzupełniającym certyfikacie typu i drobnych projektów napraw;
3. (Zarezerwowane);
4. (Zarezerwowane);
5. zatwierdzania niektórych projektów poważnej naprawy zgodnie z częścią M w odniesieniu do wyrobów lub pomocniczego źródła zasilania (APU);
6. zatwierdzania dla niektórych statków powietrznych warunków lotu, na jakich można wydać zezwolenie na lot zgodnie z pkt 21.A.710 lit. a) ppkt 2, z wyjątkiem zezwoleń na lot wydanych do celów pkt 21.A.701 lit. a) ppkt 15;
7. wydania zezwolenia na lot zgodnie z pkt 21.A.711 lit. b) dla statku powietrznego, który zaprojektował lub zmienił, lub dla którego zatwierdził, zgodnie z pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 6, warunki lotu, na jakich można wydać zezwolenie na lot, a posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej:
 - (i) kontroluje konfigurację statku powietrznego oraz
 - (ii) potwierdza zgodność z warunkami projektu zatwierdzonymi na dany lot;
8. zatwierdzania niektórych poważnych zmian w certyfikacie typu zgodnie z podczęścią D; oraz
9. wydawania niektórych uzupełniających certyfikatów typu zgodnie z podczęścią E i zatwierdzania niektórych poważnych zmian w tych certyfikatach.”;

31) pkt 21.A.265 otrzymuje brzmienie:

„21.A.265 **Obowiązki posiadacza**

Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej, w zakresie warunków zatwierdzenia ustanowionych przez Agencję:

a) aktualizuje podręcznik wymagany na podstawie pkt 21.A.243 zgodnie z systemem gwarantowania projektu;

b) zapewnia stosowanie niniejszego podręcznika lub odpowiednich procedur uwzględnionych poprzez odniesienia jako podstawowego dokumentu roboczego w ramach organizacji;

- c) ustala, czy projekt wyrobów lub zmiany w tych wyrobach bądź ich naprawy są zgodne z mającymi zastosowanie specyfikacjami i wymaganiami oraz nie posiadają żadnych cech niebezpiecznych;
- d) dostarcza Agencji oświadczenia i związaną z nimi dokumentację potwierdzającą zgodność z lit. c), z wyjątkiem procedur zatwierdzających przeprowadzanych zgodnie z pkt 21.A.263 lit. c);
- e) udostępnia Agencji dane i informacje związane z działaniami wymaganymi zgodnie z pkt 21.A.3B;
- f) ustala, zgodnie z pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 6, warunki lotu, na podstawie których można wydać zezwolenie na lot;
- g) ustala, zgodnie z pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 7, zgodność z pkt 21.A.711 lit. b) i e) przed wydaniem zezwolenia na lot dla statku powietrznego;
- h) wyznacza dane i informacje wydane z upoważnienia zatwierdzonej organizacji projektującej w zakresie warunków zatwierdzenia ustanowionych przez Agencję poprzez następujące oświadczenie: „Techniczna zawartość niniejszego dokumentu jest zatwierdzona na mocy upoważnienia DOA nr EASA. 21J. [XXXX]”;
- 32) w pkt 21.A.431 A wprowadza się następujące zmiany:
- a) lit. a) otrzymuje brzmienie:
- „a) Niniejsza podczęść ustanawia procedurę zatwierdzania projektów napraw wyrobu, części lub akcesorium oraz prawa i obowiązki wnioskodawców i posiadaczy takich zatwierzeń.”;
- b) lit. c) i d) otrzymują brzmienie:
- „c) „Naprawa” oznacza usunięcie uszkodzenia i/lub przywrócenie stanu zdadności wyrobu, części lub akcesorium po pierwotnym dopuszczeniu do użytkowania przez ich producenta.
- d) Usunięcie uszkodzenia w drodze wymiany części lub akcesoriów bez konieczności podejmowania działań projektowych jest uznawane za czynność obsługową i dlatego nie wymaga zatwierdzenia według niniejszego załącznika.”;
- c) dodaje się lit. f) w brzmieniu:
- „f) W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu rozumiane są jako odniesienia do certyfikatów typu i ograniczonych certyfikatów typu.”;
- 33) w pkt 21.A.432B wprowadza się następujące zmiany:
- a) lit. a) otrzymuje brzmienie:
- „a) Wnioskujący o zatwierdzenie projektu poważnej naprawy wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję na podstawie podczęści J.”;
- b) lit. c) otrzymuje brzmienie:
- „c) W drodze odstępstwa od lit. a), w przypadku wyrobów, o których mowa w pkt 21.A.14 lit. c), wnioskodawca może wykazać swoją zdolność poprzez uzyskanie akceptacji ze strony Agencji swojego programu certyfikacji ustanowionego zgodnie z pkt 21.A.432C lit. b).”;
- 34) dodaje się pkt 21.A.432C w brzmieniu:

„21.A.432C Wniosek o zatwierdzenie projektu naprawy

- a) Wniosek o zatwierdzenie projektu naprawy składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję.
- b) Wniosek o zatwierdzenie projektu poważnej naprawy obejmuje program certyfikacji lub po złożeniu pierwotnego wniosku zostaje uzupełniony o taki program, obejmujący:
1. opis uszkodzenia i projektu naprawy wraz z określeniem konfiguracji projektu typu, wobec którego dokonywana jest naprawa;
 2. określenie wszystkich obszarów projektu typu oraz zatwierdzonych podręczników, które uległy zmianie lub objęte zostały skutkami projektu naprawy;
 3. określenie wszelkich ponownych badań niezbędnych do wykazania zgodności projektu naprawy oraz obszarów objętych skutkami projektu naprawy z uwzględnieniem podstawy certyfikacji typu poprzez odniesienie w, stosownie do przypadku, certyfikacie typu, uzupełniającym certyfikacie typu lub autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU);
 4. wszelkie zaproponowane zmiany podstawy certyfikacji typu uwzględnione poprzez odniesienie w, stosownie do przypadku, certyfikacie typu, uzupełniającym certyfikacie typu lub autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU);

5. propozycję podziału programu certyfikacji na istotne grupy czynności i danych służących wykazaniu zgodności, w tym środki i procesy proponowane w celu wykazania zgodności z pkt 21.A.433 lit. a) ppkt 1, oraz odniesienia do powiązanych dokumentów dotyczących zgodności;
 6. propozycję oceny istotnych grup czynności i danych służących wykazaniu zgodności w odniesieniu do prawdopodobieństwa wystąpienia niezidentyfikowanej niezgodności z podstawą certyfikacji typu, a także w odniesieniu do potencjalnego wpływu takiej niezgodności na bezpieczeństwo wyrobu. Proponowana ocena musi uwzględniać co najmniej elementy określone w pkt 21.B.100 lit. a) ppkt 1–4. W oparciu o tę ocenę we wniosku zawiera się propozycję dotyczącą zaangażowania Agencji w weryfikację czynności i danych służących wykazaniu zgodności; oraz
 7. informację, czy dane certyfikacyjne zostały w całości przygotowane przez wnioskodawcę, czy na podstawie porozumienia z właścicielem danych certyfikacyjnych typu.”;
- 35) pkt 21.A.433 i 21.A.435 otrzymują brzmienie:

„21.A.433 Wymagania dotyczące zatwierdzania projektu naprawy

a) Projekt naprawy jest zatwierdzany wyłącznie:

1. gdy wykazano, stosując się do programu certyfikacji, o którym mowa w pkt 21.A.432C lit. b), że projekt naprawy jest zgodny z podstawą certyfikacji typu uwzględnioną poprzez odniesienie w, stosownie do przypadku, certyfikacie typu, uzupełniającym certyfikacie typu lub autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), jak również z wszelkimi zmianami ustanowionymi i notyfikowanymi przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.450;
 2. gdy zgodność z podstawą certyfikacji typu, mająca zastosowanie zgodnie z lit. a) ppkt 1, została zadeklarowana, a uzasadnienia zgodności zostały odnotowane w dokumentach dotyczących zgodności;
 3. gdy nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany. oraz
 4. w przypadku gdy wnioskodawca wskazał, że podał dane certyfikacyjne na podstawie porozumienia z właścicielem danych certyfikacji typu zgodnie z pkt 21.A.432C lit. b) ppkt 7:
 - (i) gdy posiadacz poinformował, że nie ma zastrzeżeń natury technicznej do informacji przedłożonych na podstawie lit. a) ppkt 2; oraz
 - (ii) gdy posiadacz zgodził się na współpracę z posiadaczem zatwierdzenia projektu naprawy celem zapewnienia wykonywania wszystkich obowiązków w zakresie ciągłej zdadności do lotu zmienionego wyrobu poprzez spełnienie wymagań pkt 21.A.451.
- b) Wnioskodawca składa Agencji oświadczenie, o którym mowa w lit. a) ppkt 2, oraz, na wniosek Agencji, wszelkie niezbędne dane uzasadniając.

21.A.435 Klasyfikacja i zatwierdzanie projektów naprawy

- a) Projekt naprawy klasyfikuje się jako »poważny« albo jako »drobny« zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 21.A.91 dla zmiany w certyfikacie typu.
 - b) Projekt naprawy jest klasyfikowany i zatwierdzany przez:
 1. Agencję; lub
 2. zatwierdzoną organizację projektową w ramach jej uprawnień przewidzianych w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 1, 2 i 5, zgodnie z warunkami zatwierdzenia.”;
- 36) uchyla się pkt 21.A.437;
- 37) pkt 21.A.604, 21.A.605 i 21.A.606 otrzymują brzmienie:

„21.A.604 Autoryzacja ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU)

W odniesieniu do autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU):

- a) na zasadzie odstępstwa od pkt 21.A.603, 21.A.610 i 21.A.615, stosuje się następujące punkty: 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.B.75 i 21.B.80. Autoryzacja ETSO wydawana jest jednak zgodnie z pkt 21.A.606 zamiast certyfikatu typu;

- b) w drodze odstępstwa od pkt 21.A.611, wymogi podczęści D mają zastosowanie do zatwierdzania zmian projektu przez posiadacza autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), natomiast wymogi podczęści E mają zastosowanie do zatwierdzania zmian projektu przez innych wnioskodawców. W przypadku gdy zastosowanie mają wymogi podczęści E, wydawana jest oddzielna autoryzacja ETSO zamiast uzupełniającego certyfikatu typu; oraz
- c) wymogi podczęści M mają zastosowanie do zatwierdzeń projektów naprawy.

21.A.605 Wymagane dane

- a) Wnioskodawca przedkłada Agencji następujące dokumenty:
1. program certyfikacji dla autoryzacji ETSO określający sposoby wykazania zgodności z pkt 21.A.606 lit. b);
 2. oświadczenie o zgodności poświadczające, że wnioskodawca spełnił wymagania niniejszej podczęści;
 3. deklarację projektu i osiągnięć (DDP) stwierdzającą, że wnioskodawca wykazał, iż wyrób spełnia mającą zastosowanie ETSO zgodnie z programem certyfikacji;
 4. jeden egzemplarz danych technicznych wymaganych przez mającą zastosowanie ETSO;
 5. charakterystykę lub odniesienie do charakterystyki, o której mowa w pkt 21.A.143, celem uzyskania właściwego zatwierdzenia organizacji produkującej według podczęści G, lub podręcznik bądź odniesienie do podręcznika, o którym mowa w pkt 21.A.125 A lit. b), celem wytwarzania zgodnie z podczęścią F bez zatwierdzenia organizacji produkującej;
 6. odnośnie do APU – podręcznik lub odniesienie do podręcznika, o którym mowa w pkt 21.A.243, w celu uzyskania odpowiedniego zatwierdzenia organizacji projektującej zgodnie z podczęścią J;
 7. w odniesieniu do wszystkich pozostałych artykułów – procedury lub odniesienie do procedur, o których mowa w pkt 21.A.602B lit. b) ppkt 2.
- b) Wnioskodawca zgłasza Agencji wszelkie trudności lub zdarzenia, jakie wystąpiły w trakcie procesu zatwierdzania i które mogą mieć istotny wpływ na autoryzację ETSO.

21.A.606 Wymagania dotyczące wydania autoryzacji ETSO

W celu otrzymania autoryzacji ETSO wnioskodawca:

- a) wykazuje swoją zdolność zgodnie z pkt 21.A.602B;
 - b) wykazuje, że artykuł jest zgodny z warunkami technicznymi mającej zastosowanie ETSO lub z odstępstwami od nich zatwierdzonymi zgodnie z pkt 21.A.610, jeśli takie występują;
 - c) spełnia wymagania niniejszej podczęści; oraz
 - d) oświadcza, że nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić artykuł niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.”;
- 38) w pkt 21.A.701 dodaje się ppkt 16 w brzmieniu:
- „16. loty statkiem powietrznym w celu usunięcia usterek lub sprawdzenia funkcjonowania co najmniej jednego systemu, części lub wyposażenia po obsłudze technicznej.”;
- 39) pkt 21.B.5 lit. a) otrzymuje brzmienie:
- „a) Niniejsza sekcja ustanawia zasady postępowania właściwego organu przy wykonywaniu swoich zadań i obowiązków związanych z wydawaniem, utrzymywaniem w mocy, zmienianiem, zawieszaniem i cofaniem certyfikatów, zatwierdzeń i autoryzacji, o których mowa w niniejszym załączniku I.”;
- 40) w sekcji B podczęść B otrzymuje brzmienie:

„PODCZEŚĆ B – CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU

21.B.70 Specyfikacje certyfikacyjne

Zgodnie z art. 76 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1139 Agencja wydaje specyfikacje certyfikacyjne i inne szczegółowe specyfikacje, w tym specyfikacje certyfikacyjne w zakresie zdatności do lotu, danych dotyczących zgodności operacyjnej i ochrony środowiska, które mogą być wykorzystywane przez właściwe organy, organizacje i personel do wykazania zgodności produktów, części i akcesoriów z odpowiednimi zasadniczymi wymogami załączników II, IV i V do tego rozporządzenia, jak również z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska określonymi w art. 9 ust. 2 i w załączniku III do tego rozporządzenia. Specyfikacje takie muszą być dostatecznie szczegółowe i konkretne, aby wskazać wnioskodawcy warunki, które mają być spełnione dla uzyskania, zmiany lub uzupełnienia certyfikatu.

21.B.75 Warunki specjalne

- a) Agencja ustanawia dla danego wyrobu specjalne, szczegółowe wymagania techniczne, zwane „warunkami specjalnymi”, jeżeli odnośne specyfikacje certyfikacyjne nie zawierają norm bezpieczeństwa adekwatnych lub właściwych dla tego wyrobu, w następujących przypadkach:
1. wyrób wykazuje cechy konstrukcyjne nowatorskie lub nietypowe dla praktyk projektowych, w oparciu o które opracowano stosowne specyfikacje certyfikacyjne;
 2. zamierzone użytkowanie wyrobu jest nietypowe; lub
 3. doświadczenie wynikające z użytkowania podobnych wyrobów bądź wyrobów posiadających podobne cechy konstrukcyjne lub nowo zidentyfikowane zagrożenia wskazują, że mogą zaistnieć sytuacje stanowiące zagrożenie bezpieczeństwa.
- b) Warunki specjalne zawierają takie normy bezpieczeństwa, jakie Agencja uzna za niezbędne do osiągnięcia poziomu bezpieczeństwa równoważnego poziomowi określoneemu w mających zastosowanie specyfikacjach certyfikacyjnych.

21.B.80 Podstawa certyfikacji typu dla certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

Agencja określa podstawę certyfikacji typu i powiadamia o niej wnioskodawcę ubiegającego się o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu. Podstawę certyfikacji typu stanowią:

- a) specyfikacje certyfikacyjne zdadności do lotu wyznaczone przez Agencję spośród tych mających zastosowanie do wyrobu na dzień złożenia wniosku o wydanie certyfikatu, chyba że:
1. wnioskodawca decyduje się zastosować do specyfikacji certyfikacyjnych, które zaczęły obowiązywać po dacie złożenia wniosku, lub wymaga się od niego zastosowania się do takich specyfikacji zgodnie z pkt 21.A.15 lit. f). Jeżeli wnioskodawca decyduje się zastosować do specyfikacji certyfikacyjnej, która zaczęła obowiązywać po dacie złożenia wniosku, Agencja włącza do podstawy certyfikacji typu każdą inną bezpośrednio powiązaną specyfikację certyfikacyjną; lub
 2. Agencja akceptuje dowolną alternatywę w stosunku do wyznaczonej specyfikacji certyfikacyjnej, której nie można spełnić, w odniesieniu do której znaleziono czynniki kompensujące, zapewniające równoważny poziom bezpieczeństwa; lub
 3. Agencja akceptuje lub wskazuje inne środki, które:
 - (i) w przypadku certyfikatu typu, wykazują zgodność z zasadniczymi wymogami załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/1139; lub
 - (ii) w przypadku ograniczonego certyfikatu typu, zapewniają poziom bezpieczeństwa odpowiedni do zamierzonego użytkowania; oraz
- b) wszelkie warunki specjalne wskazane przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.75 lit. a).

21.B.82 Podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej dla certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu statku powietrznego

Agencja określa podstawę danych dotyczących zgodności operacyjnej i powiadamia o niej wnioskodawcę ubiegającego się o certyfikat typu statku powietrznego lub o ograniczony certyfikat typu. Podstawę certyfikacji danych dotyczących zgodności operacyjnej stanowią:

- a) specyfikacje certyfikacyjne dla danych dotyczących zgodności operacyjnej wyznaczone przez Agencję spośród tych, które mają zastosowanie do statku powietrznego w dniu złożenia wniosku lub w dniu złożenia suplementu wniosku w zakresie danych dotyczących zgodności operacyjnej, w zależności od tego, która data jest późniejsza, chyba że:
1. wnioskodawca decyduje się zastosować do specyfikacji certyfikacyjnych, które zaczęły obowiązywać po dacie złożenia wniosku, lub wymaga się od niego zastosowania się do tych specyfikacji zgodnie z pkt 21.A.15 lit. f). Jeżeli wnioskodawca decyduje się zastosować do specyfikacji certyfikacyjnej, która zaczęła obowiązywać po dacie złożenia wniosku, Agencja włącza do podstawy certyfikacji typu każdą inną bezpośrednio powiązaną specyfikację certyfikacyjną; lub
 2. Agencja akceptuje lub wyznacza alternatywne sposoby wykazania zgodności z odpowiednimi zasadniczymi wymogami załączników II, IV i V do rozporządzenia (UE) 2018/1139.
- b) wszelkie warunki specjalne wskazane przez Agencję zgodnie z pkt 21.B.75 lit. a).

21.B.85 Określenie mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska i specyfikacji certyfikacyjnych dla certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

- a) Agencja określa oraz notyfikuje wnioskującemu o: certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu statku powietrznego, uzupełniający certyfikat typu lub poważną zmianę w certyfikacie typu lub uzupełniającym certyfikacie typu, mające zastosowanie wymogi w zakresie hałasu określone w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, tom I część II rozdział 1, oraz
1. dla poddźwiękowych samolotów odrzutowych – w rozdziałach 2, 3, 4 i 14;
 2. dla samolotów z napędem śmigłowym – w rozdziałach 3, 4, 5, 6, 10 i 14;
 3. dla śmigłowców – w rozdziałach 8 i 11;
 4. dla samolotów naddźwiękowych – w rozdziale 12; oraz
 5. dla pionowzlotów z pochylanymi wirnikami – w rozdziale 13.
- b) Agencja określa oraz notyfikuje wnioskodawcy, o którym mowa w lit. a), mające zastosowanie wymogi w zakresie emisji związane z zapobieganiem zamierzonemu upustowi paliwa, określone w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, tom II część II rozdziały 1 i 2.
- c) Agencja określa oraz notyfikuje wnioskodawcy, o którym mowa w lit. a), mające zastosowanie wymogi w zakresie emisji z silnika dymu, gazów i cząstek stałych, określone w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, tom II część III rozdział 1, oraz
1. w odniesieniu do emisji dymu i gazów z silników turboodrzutowych i turbowentylatorowych przeznaczonych do napędzania tylko przy prędkościach poddźwiękowych – w rozdziale 2;
 2. w odniesieniu do emisji dymu i gazów z silników turboodrzutowych i turbowentylatorowych przeznaczonych do napędzania przy prędkościach naddźwiękowych – w rozdziale 3;
 3. w odniesieniu do emisji cząstek stałych z silników turboodrzutowych i turbowentylatorowych przeznaczonych do napędzania tylko przy prędkościach poddźwiękowych – w rozdziale 4.
- d) Agencja określa oraz notyfikuje wnioskodawcy, o którym mowa w lit. a), mające zastosowanie wymogi w zakresie emisji CO₂ z samolotów, określone w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, tom III część II rozdział 1, oraz
1. dla poddźwiękowych samolotów odrzutowych – w rozdziale 2; oraz
 2. dla poddźwiękowych samolotów z napędem śmigłowym – w rozdziale 2.

21.B.100 Stopień zaangażowania

- a) Agencja określa stopień swojego zaangażowania w weryfikację czynności i danych służących wykazaniu zgodności na potrzeby wniosku o certyfikat typu, ograniczony certyfikat typu, zatwierdzenie poważnej zmiany, uzupełniający certyfikat typu, zatwierdzenie projektu poważnej naprawy lub autoryzację ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU). Dokonuje tego na podstawie oceny istotnych grup czynności i danych służących wykazaniu zgodności w ramach programu certyfikacji. Ocena ta dotyczy:
- prawdopodobieństwa wystąpienia niezidentyfikowanej niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej lub wymogami ochrony środowiska; oraz
 - potencjalnego wpływu takiej niezgodności na bezpieczeństwo wyrobu lub ochronę środowiska;
- przy czym uwzględni co najmniej następujące elementy:
1. nowatorskie lub nietypowe cechy projektu certyfikacyjnego, w tym aspekty operacyjne, organizacyjne i związane z zarządzaniem wiedzą;
 2. stopień złożoności projektu lub procesu wykazywania zgodności;
 3. poziom krytyczności projektu lub technologii oraz powiązanych zagrożeń dla środowiska i bezpieczeństwa, w tym zagrożeń zidentyfikowanych w przypadku podobnych projektów; oraz
 4. wyniki i doświadczenie organizacji projektującej wnioskodawcy w danej dziedzinie.

- b) W razie potrzeby zatwierdzenia projektu drobnej naprawy, drobnej zmiany lub autoryzacji ETSO innej niż na APU Agencja określa stopień swojego zaangażowania w cały projekt certyfikacyjny, uwzględniając wszelkie nowatorskie lub nietypowe cechy, stopień złożoności projektu lub procesu wykazywania zgodności, poziom krytyczności projektu lub technologii, a także wyniki i doświadczenie organizacji projektującej wnioskodawcy.
- c) Agencja powiadamia wnioskodawcę o stopniu swojego zaangażowania oraz aktualizuje ten stopień zaangażowania, jeżeli uzasadniają to informacje o istotnym wpływie na ryzyko, ocenione uprzednio zgodnie z lit. a) lub b). Agencja powiadamia wnioskodawcę o zmianie stopnia zaangażowania.

21.B.103 Wydawanie certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu

- a) Agencja wydaje certyfikat typu statku powietrznego, silnika bądź śmigła lub ograniczony certyfikat typu statku powietrznego, pod warunkiem że:
 - 1. wnioskodawca spełnił wymogi pkt 21.A.21;
 - 2. w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100, weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, w stosownych przypadkach, zgodnie z pkt 21.B.82, ani z wymogami ochrony środowiska; oraz
 - 3. nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d), Agencja może wydać certyfikat typu statku powietrznego przed wykazaniem zgodności z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te mają być wykorzystywane w praktyce.”;

41) w sekcji B podczęść D otrzymuje brzmienie:

„21.B.105 Podstawa certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska i podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej w odniesieniu do poważnej zmiany w certyfikacie typu

Agencja ustanawia mającą zastosowanie podstawę certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska oraz, w przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, podstawę zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej ustanowioną zgodnie z pkt 21.A.101, oraz powiadamia o nich wnioskującego o poważną zmianę w certyfikacie typu.

21.B.107 Wydawanie zatwierdzenia zmiany w certyfikacie typu;

- a) Agencja wydaje zatwierdzenie zmiany w certyfikacie typu, pod warunkiem że:
 - 1. wnioskodawca ubiegający się o zatwierdzenie spełnił wymogi:
 - (i) pkt 21.A.95 w przypadku drobnej zmiany; lub
 - (ii) pkt 21.A.97 w przypadku poważnej zmiany;
 - 2. w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100 lit. a) lub b), weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, w stosownych przypadkach, zgodnie z pkt 21.B.82, ani z wymogami ochrony środowiska; oraz
 - 3. nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.
- b) W przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, w drodze odstępstwa od lit. a) ppkt 1 i 2, na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d), Agencja może zatwierdzić zmianę w certyfikacie typu statku powietrznego przed wykazaniem zgodności z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te mają być wykorzystywane w praktyce.

- c) Zatwierdzenie zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej uwzględnia zatwierdzenia zmiany w certyfikacie typu.
- d) Zatwierdzenie zmiany w certyfikacie typu ogranicza się do konkretnej konfiguracji w certyfikacie typu, do której zmiana ta się odnosi.”;

42) w sekcji B podczęść E otrzymuje brzmienie:

„W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu rozumiane są jako odniesienia do certyfikatów typu i ograniczonych certyfikatów typu.

21.B.109 Podstawa certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska i podstawa zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej w odniesieniu do uzupełniającego certyfikatu typu

Agencja ustanawia mającą zastosowanie podstawę certyfikacji typu, wymogi ochrony środowiska oraz, w przypadku zmiany mającej wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, podstawę zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej ustanowioną zgodnie z pkt 21.A.101, oraz powiadamia o nich wnioskującego o uzupełniający certyfikat typu.

21.B.111 Wydawanie uzupełniającego certyfikatu typu

a) Agencja wydaje uzupełniający certyfikat typu, pod warunkiem że:

1. wnioskodawca spełnił wymogi pkt 21.A.115 lit. b);
 2. w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100 lit. a), weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z podstawą certyfikacji typu, podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, w stosownych przypadkach, zgodnie z pkt 21.B.82, ani z wymogami ochrony środowiska; oraz
 3. nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.
- b) W przypadku uzupełniającego certyfikatu typu mającego wpływ na dane dotyczące zgodności operacyjnej, w drodze odstępstwa od lit. a) ppkt 1 i 2, na żądanie wnioskodawcy zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d), Agencja może wydać uzupełniający certyfikat typu przed wykazaniem zgodności z podstawą zatwierdzenia danych dotyczących zgodności operacyjnej, pod warunkiem że wnioskodawca wykaże taką zgodność przed datą, od której dane te mają być wykorzystywane w praktyce.
- c) Zatwierdzenie zmian w danych dotyczących zgodności operacyjnej zamieszcza się w uzupełniającym certyfikacie typu.
 - d) Uzupełniający certyfikat typu ogranicza się do konkretnej konfiguracji w certyfikacie typu, do której ta poważna zmiana się odnosi.”;

43) pkt 21.B.326 otrzymuje brzmienie:

„21.B.326 Świadectwo zdatności do lotu

Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wydaje świadectwo zdatności do lotu dla:

a) nowego statku powietrznego:

1. po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 2;
2. jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom zatwierdzonego projektu i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację; powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru; oraz
3. jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny spełnia mające zastosowanie wymogi dotyczące emisji CO₂ w dniu, w którym świadectwo zdatności do lotu zostaje wydane po raz pierwszy;

b) używanego statku powietrznego:

1. po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 3 potwierdzającej, że:
 - (i) statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu typu zatwierdzonego według certyfikatu typu i każdego uzupełniającego certyfikatu typu, zmiany lub naprawy zatwierdzonej zgodnie z niniejszym załącznikiem I (część 21); oraz
 - (ii) zostały spełnione mające zastosowanie dyrektywy zdatności; oraz

- (iii) statek powietrzny poddano przeglądowi zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami załącznika I (część M) do rozporządzenia (WE) nr 2042/2003; oraz
 - (iv) statek powietrzny spełniał mające zastosowanie wymogi dotyczące emisji CO₂ w dniu, w którym świadectwo zdatności do lotu zostało wydane po raz pierwszy;
2. jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom zatwierdzonego projektu i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację; powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru; oraz
3. jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny spełniał mające zastosowanie wymogi dotyczące emisji CO₂ w dniu, w którym świadectwo zdatności do lotu zostało wydane po raz pierwszy.”;
- 44) w sekcji B podczęść M otrzymuje brzmienie:

„21.B.450 Podstawa certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska w odniesieniu do zatwierdzenia projektu naprawy

Agencja określa wszelkie zmiany w podstawie certyfikacji typu uwzględnione poprzez odniesienie w, stosownie do przypadku, certyfikacie typu, uzupełniającym certyfikacie typu lub autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), które Agencja uzna za niezbędne do utrzymania poziomu bezpieczeństwa równoważnego wcześniej ustalonomu poziomowi, oraz powiadamia o nich wnioskującego o projekt naprawy.

21.B.453 Wydawanie zatwierdzenia projektu naprawy

- a) Agencja wydaje zatwierdzenie projektu poważnej naprawy, pod warunkiem że:
- 1. wnioskodawca wykazał swoją zdolność zgodnie z pkt 21.A.432B;
 - 2. wnioskodawca spełnił wymogi pkt 21.A.433;
 - 3. w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100 lit. a), weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z podstawą certyfikacji typu ani z wymogami ochrony środowiska; oraz
 - 4. nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić wyrób niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.
- b) Agencja wydaje zatwierdzenie projektu drobnej naprawy, pod warunkiem że wnioskodawca spełnił wymogi lit. a) ppkt 2 i 4, oraz o ile w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100 lit. b), weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z podstawą certyfikacji typu ani wymogami ochrony środowiska.”;
- 45) w sekcji B podczęść O otrzymuje brzmienie:

„21.B.480 Wydawanie autoryzacji ETSO

Agencja wydaje autoryzację ETSO, pod warunkiem że:

- a) wnioskodawca spełnił wymogi pkt 21.A.606;
- b) w wyniku przeprowadzonej przez siebie, odpowiednio do stopnia zaangażowania określonego zgodnie z pkt 21.B.100 lit. b), weryfikacji wykazania zgodności Agencja nie stwierdziła żadnych niezgodności z warunkami technicznymi mającej zastosowanie ETSO ani (jeśli dotyczy) z odstępstwami od nich zatwierdzonymi zgodnie z pkt 21.A.610; oraz
- c) nie stwierdzono żadnej cechy ani charakterystyki, które mogłyby uczynić artykuł niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być on certyfikowany.”.
-